

**İLKÖĞRETİM OKULU MÜZİK DERSLERİNDE ÇOKLU ZEKA
KURAMI'NA DAYALI ÖĞRETİMİN 6. SINIF
ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARISINA VE ÖĞRENDİKLERİ
BİLGİLERİN KALICILIĞINA ETKİSİ ***

Öğretmen Ezgi Kılıç Demirkaya**

ÖZET

Bu araştırma, İlköğretim okulu müzik derslerinde Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretimin öğrenci başarısında ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığında daha etkili olup olmadığını ortaya çıkarmak amacı ile yapılmıştır. Bu amaçla 2004-2005 öğretim yılı II. Döneminde, Bolu İli Merkez İlköğretim Okullarından Gazipaşa İlköğretim Okulundan deney grubu (6-D sınıfı-35 öğrenci) ve kontrol grubu (6-C sınıfı-35 öğrenci) seçilerek toplam 70 öğrenciye uygulanmıştır. Random yoluyla belirlenen deney ve kontrol grubunda; öğrencilerin cinsiyetlerine, sayılarına ve Çoklu Zeka Anketinin sonuçlarına göre denklik sağlanmıştır. Araştırmada, "Müzikte Hız - Gürlük ve Anlatım" ünitesi, deney grubunda Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretim ile işlenirken, kontrol grubunda ise geleneksel öğretim ile işlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan toplam 28 sorudan oluşan geçerlik ve güvenilirliği alınmış test, öğretimin başında, öğretimin sonunda ve öğretimden 21 gün sonra (kalıcılığı ölçmek için) uygulanmıştır. Gözlemciler tarafından öğrencilerde gözlenmesi beklenen davranışlar öğretimin başında, öğretimin sonunda ve öğretimden 21 gün sonra her öğrenci bazında değerlendirilip veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Veriler; gruplara ilişkin betimsel istatistikler, puan ortalamaları arasında ikili karşılaştırmada "t" testi ve denek sayısı 30'un altına düştüğünde ise Mann-Whitney Uyum testi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, Müzik derslerinde Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretimin uygulandığı grubun geleneksel öğretimin yapıldığı gruba oranla başarılı ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığında daha etkili olduğu saptanmıştır.

* Bu çalışma Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yapılan "İlköğretim Okulu Müzik Derslerinde Çoklu Zeka Kuramı'na Dayalı Öğretimin 6. Sınıf Öğrencilerinin Başarısına ve Öğrendikleri Bilgilerin Kalıcılığına Etkisi" adlı yüksek lisans tezinden özetlenerek oluşturulmuştur.

** Gazi Paşa İlköğretim Okulu, Bolu

Anahtar Kelimeler: Çoklu Zeka Kuramı, Çoklu Zeka Kuramı'na Dayalı Öğretim, Geleneksel Öğretim, Müzik Eğitimi.

Abstract

This research was carried out to determine whether teaching based on Multiple Intelligence Theory in Primary School music lessons has more effect on student success and on the permanence of the information learnt. To meet this aim, an experimental group (class 6-D – 35 students) and control group (class 6-C – 35 students) were chosen from the students of Gazipaşa Primary School in Bolu, and a questionnaire was applied to these 70 students during the second semester of the 2004-2005 teaching year. A balance was obtained between the control and experimental group according to students' genders, numbers and results of the Multiple Intelligence Questionnaire. During the research, while the experimental group studied the unit 'Speed-Resonance and Expression at music' with teaching based on Multiple Intelligence Theory; in the control group it was studied with traditional teaching methods. In order to collect data, a test formed totally of 28 questions prepared by the researcher was applied at the beginning of teaching, at the end of teaching and 21 days later, to measure permanence. Behaviour supposed to be observed in the students by the observers at the beginning of teaching, at the end of teaching and 21 days after teaching was assessed based on each student and used as a means of data collection. Data were analyzed by using descriptive statistics related to the groups, among point averages with the bilateral comparison test 't', and when the number of the subjects decreased, the Mann-Whitney Harmony test was used. At the end of this research, the experimental group, to which teaching based on Multiple Intelligence Theory was applied, was more successful in comparison with the control group, who received applied traditional teaching. Multiple Intelligence Theory was also seen to be more effective on the permanence of the information learnt.

Key Words: Multiple Intelligence Theory, Teaching Based on Multiple Intelligence Theory, Traditional Teaching, Music Education

GİRİŞ

Her bireyin kendine özgü özellikleri, ilgi alanları, öğrenme türleri, güçlü ve zayıf yanları, yetenek düzeyleri vardır. Öğrencilerin okula öğrenme istek ve kapasitesine sahip olarak geldikleri, ancak bireysel öğrenme farklılıkları ile sınıf ortamına gelen bireylerin aynı yolla öğrenemeyecekleri, bu nedenle hepsinin öğrenebileceği yaklaşımlarla öğretimin yapılması gerekmektedir. Bu durumda

bireysel farklılıkların ortaya çıkartılıp bu farklılıklara göre eğitim verilmesi gerektiğini savunan Howard Gardner'ın ortaya attığı Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretimin uygulanması ile gerçekleşeceği düşünülmektedir.

Gardner, 1983'de yayımladığı "Frames of Mind (Zihnin Çerçevesi)" adlı eserinde bir insanın yedi temel zeka alanları çeşitlenmesinden oluşan geniş bir yetenekler yelpazesine sahip olduğunu öne sürmüştür. Ancak, Gardner yedi değişik zeka alanını tanımlamakla birlikte aynı zamanda bu sayının insan yeteneklerinin çokluğunu ifade etmekte asla yeterli olmadığına ve her zaman daha fazla zeka alanlarının olabileceğine de dikkat çekmiştir (Saban, 2003:6).

Checkley'in Gardner ile yaptığı bir görüşmede, Gardner sekizinci bir zeka alanının varlığından söz etmiş ve 1999 yılında yayımladığı "Intelligence Reframed (Zeka Yeniden Yapılandırıldı)" adlı eserinde bu yeni zeka alanını da kapsayacak şekilde Çoklu Zeka Kuramı'nı yeniden formüle etmiştir. Gardner'in ileri sürdüğü sekiz türdeki zeka alanları şunlardır: 1. Sözel-Dil Zekası, 2.Mantıksal-Matematiksel Zeka, 3.Görsel-Uzamsal Zeka, 4.Müziksel-Ritmik Zeka, 5.Bedensel-Kinestetik Zeka, 6.Sosyal Zeka, 7.İçsel Zeka, 8.Doğacı Zeka (Saban, 2003:6-7).

Sözel-Dilsel Zeka (Verbal-Linguistic):Demirel (2003:125)'e göre dil zekası, sözcükleri hem sözlü hem de yazılı olarak etkili biçimde kullanma becerisidir. Örneğin, sözlü olarak öykü anlatan ya da sunuculuk yapan ve politikacı olan kişilerle şair, oyun yazarı, editör, gazeteci gibi dil zekasını sergileyenler bu grupta yer alırlar.

Mantıksal-Matematiksel Zeka (Logical-Mathematical):Bümen (2004:11)'e göre; mantıksal-matematiksel zeka, sayılar ve akıl yürütme zekası ya da tündengelim ve tümevarım ile akıl yürütme, soyut problem çözme ve birbiri ile ilişkili kavramlar, düşünceler arasındaki karmaşık ilişkileri anlama yeteneğidir. Tarman (1999:17)' a göre; bu zeka türünde gelişmiş olan insanlar, nesnelere tanımlamada, analiz etmede ve matematik/bilim gibi konularda problem çözmede başarılıdır ve benzer şeyleri eşleştirme, karışık resimlerden şekil çıkarma, matematik, bilim, bulmaca ve problem çözme gibi konulardan hoşlanırlar.

Görsel-Uzamsal Zeka (Verbal-Spatial):Demirel (2003:125)'e göre görsel-uzamsal zeka; üç boyutlu bir nesnenin şekil ve görüntüsünü hayal edebilme ya da başka bir deyişle, dünyayı doğru algılama ve algılama üzerine gördüklerini yansıtabilme yeteneğidir. Tarman (1999:18)' a göre; resim, grafik ve heykel gibi görsel sanatlar; denizcilik, harita yapıcılığı ve mimarlık gibi yüzey ve onun içinde bilginin kullanımını gerektiren durumlar; ve farklı derinlik ve açılardan objeler tasarlama yeteneği gerektiren satranç gibi oyunlar görsel-mekansal zeka ile ilgilidir. Bu zekanın temelindeki anahtar duyu, görme duyusu ve buna bağlı olarak şekiller tasarlama ve zihinde resimler yaratma yeteneğidir.

Müziksel-Ritmik Zeka (Musical):Müziksel zeka, müzikte düşünebilme; kalıpları duyabilme, tanıyabilme ve muhtemelen bunları işleme kapasitesidir (Checkley, 1997:12).

Müziksel zeka, aynı anda tınlayan sesleri algılayabilme, çalınan ezgileri, ritimleri hatırlayabilme ve aynen tekrarlayabilme, duyulan herhangi bir sesin farklılıklarını ve ayrıntılarını (örneğin kapıyı vuran kişinin kim olduğunu tahmin edebilme) hissedebilme, sesini doğru kullanabilme, çalgı çalabilme ve çalgısını nitelikli kullanabilme, müzikle ilgili ürünler yaratabilme ve müziği iletişim aracı olarak kullanabilme gibi yetenekleri içerdiği söylenebilir.

Bedensel-Kinestetik Zeka (Bodily-Kinesthetic):Checkley (1997:12)'e göre bedensel-kinestetik zeka; bir problem çözme, bir şey yapma veya bir üretim yapmak için tüm vücudun veya vücudun uzuvlarını (el, parmaklar, kollar) kullanma kapasitesidir.

Sosyal-Kişilerarası Zeka (Interpersonal):Gardner (1993:22)'e göre; bu zeka alanı, bir grup içinde işbirlikçi çalışabilme, diğer insanlarla sözel ya da sözsüz iletişim kurma yeteneğini kapsar. İnsanlar arasındaki ilgi farklarını da bu zeka alanı ortaya koyar.

İçsel Zeka-Özedönük Zeka (Intrapersonal):Gardner (1993:24)'e göre; bu zeka alanı, insanın kendi duygularını, duygusal tepki derecesini, düşünme sürecini tanıma, kendini yansıtırma ve öz benliğini anlama yetisidir.

Doğa Zekası (Naturalistic):Doğa zekası her türlü doğal olgu üzerinde hissetmeyi, düşünmeyi ve eylem yapmayı içerir (Selçuk, Kayılı ve Okut, 2002:68).

Gardner (1999:23)'e göre Çoklu Zeka Kuramı'nın amacı; baskın olmayan yeteneklerin geliştirilmesi, bir kavrama, konuya ya da derse birden fazla şekilde yaklaşılması ve eğitimin bireyselleştirilmesidir. Çoklu Zeka Kuramı; öğrencilerin kişisel özelliklerini geliştirerek, çoklu zeka düzeylerini yeterliliklerini ortaya çıkartarak akademik başarıyı artırmayı amaçlamıştır. Böylece dolaylı olarak daha yeterli, istekli ve mutlu bireyler ortaya çıkarmayı hedeflediği söylenebilir. İstekli, mutlu, öğrenmeye çalışan daha fazla sayıda öğrenciye ulaşabilmemiz için bireysel farklılıkları öğretim süreci içerisinde dikkate almamız gerekmektedir. Bu doğrultuda Çoklu Zeka Kuramının eğitim ve öğretimde kullanılması ortaya çıkmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma;

- İlköğretim Okulu 6. sınıf müzik eğitimi programında yer alan "Müzikte Hız Gürlük ve Anlatım" ünitesindeki kavramların soyut olduğu, soyut olan bu kavramların öğretiminde öğrencinin aktif katılımını sağlayarak amaca ulaşılması düşünüldüğü için,

- Çoklu Zeka Kuramı'nın öğrencilerin müzik derslerindeki başarısında ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığında etkili olacağı düşünüldüğü için,
- Türkiye'deki literatür incelendiğinde farklı alanlarda Çoklu Zeka Kuramı'nın etkililiği ile ilgili araştırmaların yapıldığı ancak ilköğretim okulu müzik eğitimi ile ilgili olarak, deneysel bir çalışmanın yapılmadığı görülmektedir. Bu nedenle bu konuyla ilgili yapılacak olan diğer araştırmalara kaynak olması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Problem Cümlesi: İlköğretim okulu müzik derslerinde Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretimin 6. sınıf öğrencilerinin başarısına ve öğrendikleri bilgilerin kalıcılığına etkisi var mıdır?

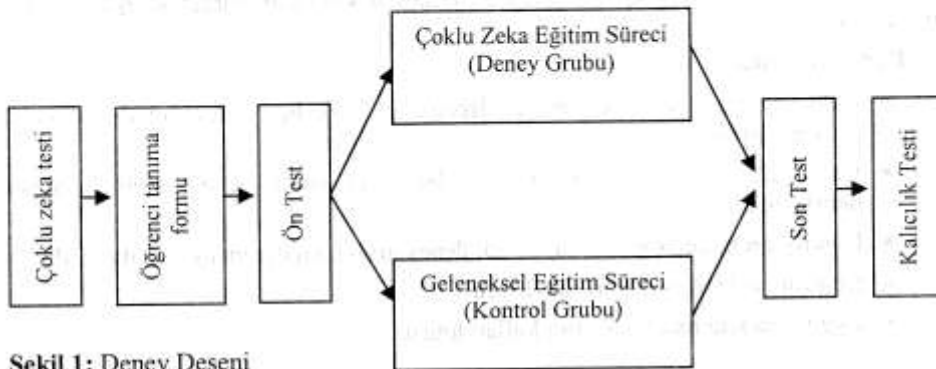
Alt Problemler:

1. Kontrol ve deney grubunun sontest puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Kontrol ve deney grubunun kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmada deneysel desen kullanılmıştır. Bu yöntemin "Kontrol Gruplu Ön Test-Son Test Deney Deseni" kullanılmıştır. Araştırma iki grup üzerinde gerçekleştirilmiştir. "Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım" ünitesi, deney grubuna Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretim ile işlenirken, kontrol grubuna, geleneksel öğretim ile işlenmiştir. Araştırmada, örneklem grubunu belirlemek için 6. sınıflara Çoklu Zeka Testi ve öğrenci tanıma formu uygulanmış, örneklem grubuna öğretimin başında öntest, öğretimin sonunda sontest, öğretim tamamlandıktan 21 gün sonra kalıcılık testi yapılmıştır. Deneysel uygulama kısmı üç hafta sürmüştür.

Araştırmada kullanılan deneysel desen Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1: Deney Deseni

Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evrenini, Bolu İl Merkezi, Merkez İlçe İlköğretim Okullarının 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın örneklemini, 2004-2005 Bolu İl Merkezi, Merkez İlçe İlköğretim Okullarından Gazipaşa İlköğretim Okulu 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmada, Bolu İl Merkezi Merkez İlçe Gazipaşa İlköğretim Okulu 6. sınıf öğrencilerine çoklu zeka testi ve öğrenci tanıma formu uygulanmıştır. Çoklu Zeka Testi Armstrong (1994:29) tarafından geliştirilmiş olup; test bir araştırmacı tarafından (Yılmaz, 2002) hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasında kullanılmıştır. Bundan dolayı testin geçerli ve güvenilir olduğu kabul edilerek ayrıca geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmamıştır. Test ve tanıma formu uygulama sonuçlarına göre deney ve kontrol grubu olabilecek iki sınıf belirlenmiştir. Belirlenen sınıflardan random yoluyla kontrol grubu ve deney grubu seçilmiştir. Örneklem gruplarının öğrenci dağılımı Çizelge 1’de gösterilmiştir.

Çizelge 1. Örneklem Gruplarının Öğrenci Dağılımı

	n
Kontrol	35
Deney	35
TOPLAM	70

Çizelge 1’e göre kontrol grubu öğrenci sayısı 35 ve deney grubu öğrenci sayısı 35’dir. Kontrol ve deney grupları öğrenci sayıları bakımından birbirine eşit olduğu görülmektedir.

Deney Koşulları

- Bolu Merkez İlçe Gazipaşa İlköğretim Okulu deney okulu olarak belirlenmiştir.
- Bu okulun 6/C sınıfı kontrol grubu, 6/D sınıfı deney grubu olarak belirlenmiştir.
- Kontrol grubunun öğrenci sayısı 35, deney grubunun öğrenci sayısı da 35’dir.
- Kontrol ve deney grupları sabahçıdır.
- Uygulama için müzik dersliği kullanılmıştır.

- Uygulama haftada bir saatlik müzik dersi içinde gerçekleşmiştir.
- Kontrol ve deney grupları için gerçekleştirilen öğretim, aynı öğretmen tarafından sürdürülmüştür.

Araştırmada verileri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan, 28 soruluk test kullanılmıştır. Bu testteki soruların geçerli olup olmadığını belirlemek için öncelikle uzman görüşüne başvurulmuştur. Müzik eğitimi ve ölçme-değerlendirme alanından uzmanların soruların ölçülmek istenen davranışları ne düzeyde yokladığını; soruların öğrencilerin düzeyine, programa ve ölçme tekniklerine ne derece uygun olduğunu belirmeleri istenmiştir. Uzmanların sorularla ilgili olarak genelde ölçülmek istenen davranışları yokladığı yönünde görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Uzmanların görüşleri dikkate alınarak testte kullanılan maddelerin geçerli olduğu sonuca ulaşılmıştır. Maddelerin geçerliği ve testin güvenilirliğini belirlemek için kontrol ve deney grubuna özdeş, normal dağılım gösteren ve ölçülmek istenen davranışlarla ilgili daha önce eğitim almış olan 36 kişilik test geliştirme grubu seçilerek uygulama yapılmıştır. Test geliştirme grubundan elde edilen sonuçlara dayanarak testin güvenilirliğini belirlemek için KR-21 tekniği kullanılmıştır. Hesaplamalar sonucu testin KR-21 güvenilirlik değeri 0,86 bulunmuştur. Söz konusu testin güvenilirlik değerinin de yüksek bulunmasından dolayı kontrol ve deney gruplarındaki başarıyı belirlemede kullanılabilceği sonucuna varılmıştır. Test deney- kontrol grubuna konu bitiminden hemen sonra ve konu bitiminden 21 gün sonra kalıcılık için tekrar uygulanmıştır. "Müzikte hız, gürlük ve anlatım" ünitesinin hedef ve davranışları içerisinde yer alan "dağarcığındaki müzikleri hız ve gürlük değişikliklerine, terimlerine ve işaretlerine uygun söyleyebilme ve çalabilme" davranışlarını ölçmek için öğrenciler 3 gözlemci tarafından öğretim bitiminden hemen sonra ve 21 gün sonra kalıcılık için gözlemlenmiş ve sonuçlar veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Verilerin analizinde gruplara ilişkin betimsel istatistikler, puan ortalamaları arasında ikili karşılaştırmada "t" testi kullanılmış olup gruplar arasında denklik olduğundan kovaryans analizine gerek duyulmamıştır.

BULGULAR VE YORUM:**Örneklem Grubunun Kişisel Bilgilerine İlişkin Dağılımlar****Çizelge 2.** Kişisel Bilgilere İlişkin Kontrol ve Deney Gruplarının Karşılaştırılması

ÖĞRENCİ ÖZELLİKLERİ	KONTROL GRUBU		DENEY GRUBU		
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	
Cinsiyet	Kız	15	42,9	12	34,3
	Erkek	20	57,1	23	65,7
Yaş	11	9	25,7	13	37,1
	12	23	65,7	21	60,0
	13	3	8,6	1	2,9
Anne Mesleği	Serbest	1	2,9	0	0
	Memur	1	2,9	6	17,1
	Çalışmıyor	30	85,7	26	74,3
	İşçi	3	8,6	1	2,9
	Emekli	0	0	2	5,7
Baba Mesleği	Serbest	17	48,6	14	40,0
	Memur	7	20,0	15	42,9
	Çalışmıyor	1	2,9	0	0
	İşçi	9	25,7	2	5,7
	Emekli	1	2,9	4	11,4
Annesi Müzikle uğraşılıyor mu	Evet	2	5,7	0	0
	Hayır	33	94,3	35	100
Babası Müzikle uğraşılıyor mu	Evet	3	8,6	2	5,7
	Hayır	32	91,4	33	94,3
Müzikle uğraşan kardeşi var mı	Evet	3	8,6	7	20
	Hayır	32	91,4	28	80
Müzikle uğraşan akrabası var mı	Evet	17	48,6	15	42,9
	Hayır	18	51,4	20	57,1
Müzikle düzenli uğraşı var mı	Evet	0	0	8	22,9
	Hayır	35	100	27	77,1
Müzik aleti çalıyor mu	Evet	1	2,9	8	22,9
	Hayır	34	97,1	27	77,1

Çizelge 2 incelendiğinde kontrol ve deney gruplarından toplanan tanıtıcı (kişisel) bilgilere göre, birbirine benzediği söylenebilir. Özellikle kontrol ve deney gruplarının kız ve erkek sayıları; anne ve babanın mesleklere dağılım sayıları ve müzikle yakından uğraşan anne, baba, kardeş veya akraba sayıları bakımından birbirlerine çok benzediği söylenebilir. Ancak, müzikle düzenli uğraşısı olan ve müzik aleti çalan birey sayısı bakımından önemli düzeyde olmasa da deney grubu lehine bir fark görülmektedir.

Bu küçük farkın deneysel araştırmanın sonucunu doğrudan etkilemesi mümkün görünmemektedir. Bu sonuçlar ise, kontrol ve deney gruplarının denk oldukları; birbirine benzer özellikler gösterdikleri ve deneysel çalışma yapmak için bir engel bulunmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Örneklem Grubunun Çoklu Zeka Alanlarından Elde Edilen Ortalama Puanlarına İlişkin Dağılımlar

Çizelge 3. Kontrol ve Deney Gruplarının Çoklu Zeka Ölçeği Zeka Alanlarından Elde Edilen Ortalama Puanların Karşılaştırılması

Zekâ Alanları	Gruplar	Ortalama	Standart sapma	Serbestlik derecesi	t
Sözel	Kontrol	6,94	1,47	68	2,765**
	Deney	5,91	1,63		
Matematiksel	Kontrol	6,97	1,72	68	1,487
	Deney	6,31	1,97		
Görsel	Kontrol	8,09	1,67	68	1,220
	Deney	7,54	2,02		
Bedensel	Kontrol	7,71	1,71	68	1,508
	Deney	7,03	2,08		
Müziksel	Kontrol	7,34	2,18	68	1,123
	Deney	6,69	2,69		
Sosyal	Kontrol	5,94	1,39	68	-0,329
	Deney	6,06	1,51		
Kişisel	Kontrol	4,00	1,39	68	0,531
	Deney	3,77	2,13		

**P < 0,01

Çizelge 3'e göre, araştırma yapılması için seçilen kontrol ve deney grubundaki öğrencilerin Çoklu Zeka alanlarındaki becerileri bakımından denk oldukları söylenebilir. Çoklu Zeka Ölçeği sonuçlarına göre, öğrencilerin 7 zeka alanından elde edilen puan ortalamalarından sadece Sözel zeka testinden elde edilen ortalama farkının manidar olduğu diğer alt test ortalama farklarının ise manidar olmadıklarını belirtmek yararlı olabilir. Bu sonuçlara dayanarak kontrol ve deney grubu Çoklu Zeka alanları bakımından birbirine denk gruplar olarak kabul edilebilir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar**Çizelge 4.** Kontrol ve Deney Grubunun “Sontest”e göre, T Testi Sonuçları (Test, Gözlem ve Toplam Puan Ortalamaları Bakımından)

Puan Türü	Sınav Türü	Gruplar	Ortalama	Standart sapma	Serbestlik derecesi	t
Test Puanları	Sontest	Kontrol	20,60	5,30	68	-4,155**
		Deney	25,09	3,57		
Gözlem Puanları	Sontest	Kontrol	1,73	0,47	68	-5,621**
		Deney	2,34	0,45		
Toplam Puanlar	Sontest	Kontrol	22,33	5,38	68	-4,678**
		Deney	27,43	3,56		

**P < 0,01

Çizelge 4 incelendiğinde kontrol ve deney grubundaki öğrencilerin teste, gözlemlerde ve toplamda elde ettikleri sontest puan ortalamaları arasında $\alpha = 0,01$ düzeyinde manidar fark bulunmuştur. Bu sonuçlara göre kontrol ve deney gruplarının toplamda sontestden elde ettikleri puanların ortalamaları deney grubu lehine farklılık göstermektedir. Bu sonuca göre; Müzik derslerini “geleneksel öğretime” ve “Çoklu Zeka Kuramı’na dayalı öğretime” göre işlemek, müzik eğitimindeki başarıyı etkilemektedir. Deneysel çalışmanın sonuçlarına göre “geleneksel öğretim”in uygulandığı kontrol grubu ve “Çoklu Zeka Kuramına dayalı öğretim”in uygulandığı deney grubu sontest puan ortalamaları arasındaki farkların $\alpha = 0,01$ düzeyinde manidar bulunması Çoklu Zeka Kuramı’na dayalı öğretimin öğrencilerin müzik dersindeki başarılarına yüksek düzeyde etkilediği söylenebilir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar:**Çizelge 5.** Kontrol ve Deney Grubunun “Kalıcılık Testi”ne göre, T Testi Sonuçları (Test, Gözlem ve Toplam Puan Ortalamaları Bakımından)

Puan Türü	Sınav Türü	Gruplar	Ortalama	Standart sapma	Serbestlik derecesi	t
Test Puanları	Kalıcılık testi	Kontrol	21,43	5,76	68	-3,636**
		Deney	25,49	3,22		
Gözlem Puanları	Kalıcılık testi	Kontrol	1,65	0,43	68	-6,670**
		Deney	2,35	0,45		
Toplam Puanlar	Kalıcılık testi	Kontrol	23,08	5,77	68	-4,241**
		Deney	27,84	3,28		

**P < 0,01

Çizelge 5 incelendiğinde kontrol ve deney grubundaki öğrencilerin testte, özelemlerinde ve toplamda elde ettikleri kalıcılık testi puan ortalamaları arasında $\alpha = ,01$ düzeyinde manidar fark bulunmuştur. Bu sonuçlara göre kontrol ve deney gruplarının toplamda kalıcılık testinden elde ettikleri puanların ortalamaları deney grubu lehine farklılık göstermektedir. Bu sonuçlara göre öğrenilen bilgilerinin alıcılığında Çoklu Zeka Kuramına dayalı öğretimin, geleneksel öğretime oranla daha etkili olduğu söylenebilir.

SONUÇLAR ÖNERİLER

1. "Geleneksel öğretim" in uygulandığı kontrol grubu ile "Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretim" in uygulandığı deney grubu son test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuca göre Müzik derslerinde "Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretim" in uygulandığı grubun "geleneksel öğretim" in yapıldığı gruba oranla daha başarılı olduğu saptanmıştır.
2. "Geleneksel öğretim" in uygulandığı kontrol grubu ile "Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretim" in uygulandığı deney grubu kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuçlara göre Müzik derslerinde öğrenilen bilgilerin kalıcılığında "Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretim" in, "geleneksel öğretim" e oranla daha etkili olduğu saptanmıştır. Çalışma bulguları ve literatür ışığında ş önerilerde bulunulabilir.
3. Müzik öğretmenleri, derslerinde öğrenci başarısını artırmak için Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretim gerçekleştirebilir.
4. Müzik öğretmenleri, derslerinde öğrenilen bilgilerin kalıcılığını artırmak için Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretim gerçekleştirebilir.
5. Bu araştırma, "Müzikte Hız, Gürlük ve Anlatım" ünitesi ile sınırlı tutulmuştur. Bundan sonra yapılacak araştırmalarda farklı ünitelerle ilgili benzer çalışmalar yapılabilir.
6. Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretim, ilköğretimin diğer sınıflarında ve farklı derslerde yapılabilir.
7. Çoklu Zeka Kuramı'na dayalı öğretim konusundaki çalışmalar değişik düzeydeki okullarda yapılabilir.

KAYNAKÇA

- ARMSTRONG, Thomas, *Multiple Intelligences in the Classroom*, Alexandria, ASCD, 1994.
- BÜMEN, Nilay, *Okulda Çoklu Zeka Kuramı*, Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2004.
- CHECKLEY, K., *The First Seven ... and The Eight: A Conversation with Howard Gardner*. Educational Leadership, 1997.
- DEMİREL, Özcan, *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*, Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2003.
- GARDNER, Howard, *Multiple Intelligences: The Theory in Practice*, New York: Published by Basic Books, 1993.
- _____, *Çoklu Zeka ve Howard GARDNER'la söyleşi*, İstanbul: Enka Okulları Yayınları, 1999.
- SABAN, Ahmet, *Çoklu Zeka Teorisi ve Eğitim*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2003.
- SELÇUK, Ziya – KAYILI, Hüseyin – OKUT Levent, *Çoklu Zeka Uygulamaları*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2004
- TARMAN, Süleyman “Program Geliştirme Sürecinde Çoklu Zeka Kuramının Yeri”. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Hacettepe Üniversitesi, 1999.
- YILMAZ, Gökcan, “İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Vatan ve Millet Ünitesinde Çoklu Zeka Kuramına Göre Geliştirilen Eğitim Durumunun Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi ve Öğrenci Görüşleri”. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Yıldız Teknik Üniversitesi, 2002.